

УВАЖАЕМЫЕ СТУДЕНТЫ! ЗНАКИ **IJ ОЗНАЧАЮТ ДВЕ ПОСЛЕДНИХ ЦИФРЫ ВАШЕЙ ЗАЧЕТНОЙ КНИЖКИ.**

И еще...

ОБРАЩАЮ ВАШЕ ВНИМАНИЕ НА ТО, ЧТО В ПЕРВОЙ РАБОТЕ В ЗАДАНИИ № 2 ПОКАЗАТЕЛИ ВВП, РАССЧИТАННЫЕ ДВУМЯ СПОСОБАМИ, ДОЛЖНЫ У ВАС БЫТЬ ОДИНАКОВЫМИ. УСПЕХА!!!

ПРАКТИЧНА РОБОТА ВАЛОВИЙ ВНУТРІШНІЙ ПРОДУКТ ЯК ОСНОВНИЙ ПОКАЗНИК РЕЗУЛЬТАТІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА МАКРОРІВНІ

Мета: ознайомитися з методиками розрахунку валового внутрішнього продукту

Дайте відповідь на запитання (усно)

- 1) Які моделі фінансових відносин Вам відомі?
- 2) За якими ознаками класифікують моделі фінансових відносин?
- 3) Що таке валовий внутрішній продукт?
- 4) Що таке національний дохід?

При розрахунку ВВП враховується вартість товарів і послуг, вироблених лише в поточному періоді, з розрахунків вилучають так звані невиробничі операції, які бувають двох типів:

- перепродаж товарів;
- чисто фінансові операції:
 - державні трансфертні виплати (пенсії, стипендії, допомога по безробіттю, подарунки ветеранам, допомога багатодітним та малозабезпеченим сім'ям тощо);
 - приватні трансфертні платежі (допомоги батьків дітям-студентам, подарунки заможних родичів тощо);
 - операції з цінними паперами (купівля – продаж акцій, облігацій також вилучається із ВВП, оскільки це є обмін паперовими активами, перерозподіл власності).

Показник ВВП можна розрахувати трьома методами:

- 1) за виробленою продукцією (виробничий метод);
- 2) за витратами (метод кінцевого використання);
- 3) за доходами (розподільний метод).

При розрахунку ВВП виробничим методом підсумовується додана вартість, яка створена всіма галузями економіки:

Валовий випуск – проміжне споживання = додана вартість

Отриманий показник характеризує сукупну вартість кінцевої продукції, або додану вартість, створену всіма галузями економіки.

ВВП = сума доданих цінностей усередині деякої географічної області.

При розрахунку ВВП методом кінцевого використання підсумовуються витрати всіх економічних агентів, які використовують ВВП: домашніх господарств, фірм, держави та іноземців, які експортують товари з даної країни. У підсумку отримуємо сукупну вартість всіх товарів і послуг, спожитих суспільством:

$$ВВП = C + I + G + NX \quad (2.1)$$

де C (Consumption) – витрати населення

I (investments) – інвестиції (витрати підприємств) = амортизація + чисті інвестиції

G (government) - державні витрати

NX чистий експорт = експорт – імпорт

При розрахунку ВВП розподільним методом підсумовуються всі види факторних доходів, а також непрямі податки на бізнес:

$$ВВП = W + P + i + r + A + T_n \quad (2.2)$$

де W – заробітна плата

P - прибуток

i - дохід від інвестицій

r - рента
 A – амортизація
 T_p – непрямі податки

Завдання 1. Використовуючи показники таблиці 2.1 розрахувати показник ВВП методом кінцевого використання та прокоментувати його динаміку.

Таблиця – Динаміка макропоказників країни

Макропоказники	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Фактичне кінцеве споживання домашніх господарств, млн. грн.	153589,0	182268,0+ i	192345,0+ j
Інвестиції в основний капітал, млн. грн.	37178,0	49638,0+ i	50241,0+ j
Витрати зведеного бюджету, млн. грн.	60318,9	75655,3+ i	17324,0+ j
Експорт товарів і послуг, млн. дол. США	22012,4	27328,2+ i	29321,3+ j
Імпорт товарів і послуг, млн. дол. США	3844,0	2919,0+ i	28453,1+ j

Завдання 2. Використовуючи дані таблиці 2.2, визначте двома методами показники валового внутрішнього продукту та національного доходу.

Таблиця– Вихідні дані для розрахунку ВВП

№	Показник	Значення
1	Експорт, млн. грн	2200+ $i j$
2	Дивіденди, млн. грн	300+ $i j$
3	Амортизація, млн. грн	1000+ $i j$
4	Заробітна плата, млн.грн.	4500+ $i j$
5	Державні витрати, млн.грн.	2800+ $i j$
6	Рента, млн. грн.	500+ $i j$
7	Непрямі податки, млн.грн.	1600+ $i j$
8	Чисті інвестиції, млн. грн.	800+ $i j$
9	Трансфертні платежі, млн.грн.	2300+ $i j$
10	Відсотки на капітал, млн. грн.	900+ $i j$
11	Дохід від приватної власності, млн. грн.	200+ $i j$
12	Витрати споживачів, млн. грн.	6500+6* $i j$
13	Імпорт, млн. грн.	3300+ $i j$
14	Податок на прибуток корпорації, млн. грн.	400+ $i j$
15	Нерозподілений прибуток корпорацій млн. грн.	600+ $i j$

Контрольні запитання:

1. Які показники враховуються при розрахунку ВВП?
2. Які показники не враховуються при розрахунку ВВП?
3. Які методики розрахунку ВВП Вам відомі?
4. У чому полягає основна відмінність у методиках розрахунку ВВП?

ПРАКТИЧНА РОБОТА ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ УКРАЇНИ

Мета: ознайомитися з державним бюджетом та державною системою України, структурою доходної частини бюджету, порядком покриття дефіциту бюджету.

Дайте відповідь на запитання:

- 1) Що таке бюджет?
- 2) Що таке бюджетна система?
- 3) Які складові бюджетної системи України?

За характером надходжень в бюджет доходи діляться на закріплені та регулюючі. Власні доходи – це доходи, які належать місцевому органу влади, формуються на підвідомчій йому території на основі рішень цього органу. Перелік власних доходів в Україні законодавчо не визначений. У практиці міжбюджетних взаємовідносин власні доходи об'єднуються з поняттями “закріплені доходи”.

Закріплені доходи – це доходи, які повністю або певною частиною на довгостроковій основі закріплюються за тим чи іншим бюджетом. Перелік закріплених доходів місцевих бюджетів визначається чинним законодавством.

Регулюючі доходи – це доходи, які на пайовій основі розподіляються між усіма ланками бюджетної системи України. Перелік регулюючих доходів визначається законодавством України про бюджетну систему і про місцеві органи влади. Уточнення переліку регулюючих доходів здійснюється у щорічних законах про державний бюджет України.

Регулюючі доходи включають в себе відрахування від загальнодержавних податків і зборів та дотації, субсидії, субвенції. Згідно міжнародно-визнаної термінології бюджетні дотації, субсидії та субвенції — це три види прямих бюджетних трансфертів. Трансфертні платежі — невідплатні та безповоротні платежі, які не є придбанням товарів чи послуг, наданням кредиту або виплатою непогашеного боргу

Завдання 1. Сума видаткової частини бюджету області склала $860 + ij$ млн. грн. Дефіцит бюджету — $64 + ij$ млн. грн. Сума закріплених доходів — 290 млн. грн. Розрахувати суму регулюючих доходів бюджету області.

Завдання 2. Сума регулюючих доходів бюджету області — 264 млн. грн. Сума закріплених доходів — $291 + ij$ млн. грн. Видаткова частина бюджету — $599 + ij$ млн. грн. Сума субвенції склала 40 % від суми дефіциту. Знайти субвенцію.

Завдання 3. Сума видаткової частини бюджету області склала $684 + ij$ млн. грн. Дефіцит бюджету — 34 млн. грн. Доходна частина формувалась у такому відношенні: 64 % — податкові надходження, 36 % — неподаткові надходження. Податкові надходження включали в себе: ПДВ — 36 %, акцизний збір — 9 %, податок на прибуток підприємств — 16 %, плата за землю — 20 %, інші податки — 19 %. Неподаткові надходження включали в себе: доходи від приватизації майна — 45 %, дотації з державного бюджету — 38 %, інші джерела — 17 %. Розрахуйте статті доходної частини бюджету області.

Завдання 4. Перерахуйте всі можливі податкові і неподаткові надходження до бюджету в Україні (місцевого і державного).

Контрольні запитання:

- 1) Що таке дефіцит бюджету?
- 2) Що таке профіцит бюджету?
- 3) Яка процедура затвердження бюджету України?

Домашнє завдання: проаналізувати виконання бюджету України за останні 5 років.